

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

**Toledo, Francisco de
Coloniæ Agrippinæ**

62. De filiabus Gulæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

ebrietas, & ibidem Syl. Et responsio in his consistit. Quando ebrius extra culpam suam factus est ebrius, tunc nullam contrahit culpam, per quoscumque actus malos in ebrietate factos. Quando culpabilis fuit ebrietas, tunc, si solitus erat alias inebriari, esse furiosus, & vulnerare, vel blasphemare, vel simili facere, tunc peccat, non solum ebrietatis peccatum, sed etiam alia peccata noua, quæ probabiliter timebantur in ebrietate: & tunc iste peccat, quando etiam peccat ebrietatis peccatum, siue fiat postea, siue non. Et dicit Syl. quod si occidat in ebrietate, fit irregularis, quando solitus erat alias esse furiosus, & diximus: quando verò non erat solitus talia mala facere, nec timebantur, tunc non sunt noua peccata, sed ebrietatis peccatum fit grauius.

Aliud dubium est, si validi sunt contractus ebrii. Sylu. verb. ebrietas, respondet, quod non, & ita est: vnde nec valet matrimonium, nec alij contractus; nec, qui in ludo lucrantur ab ebriis, possunt lucrum retinere, sed tenentur ad restitutionem: ebrius enim, tempore ebrietatis reputatur vt amens.

De filiabus Gulæ.

CAPVT LXII.

Quinq̄ sunt filiæ gulæ, de quibus vide S. Thom. 2. 2. q. 148. putā mentis hebetudo, inepta læritia, multiloquiū, scurrilitas, & immunditia.

Mentis hebetudo potius poena est quàm peccatum; fit enim ingenium hebes, & ineptum ad percipiendum & iudicandum ex nimio cibo & potu. Esset quidem peccatum, quando homo aduertenter ita fieret ineptus, vt non posset vacare his, quæ præcepto tenentur facere, vt habet Ang. ver. hebetudo; vt, si medicus deberet tali tempore studere pro aliqua re graui & infirmo necessaria, & ipse se ita repleret, vt non posset attendere. Similiter de Aduocato & Concionatore dicendum est in his casibus vrgentibus.

Altera n̄lia est, inepta læritia, qua homo congaudet in his, quæ nullam delectationem ex se sunt apta facere. Etiam hæc ex se veniale peccatum est, nisi sit materia mala, & quæ faciat mortale.

Tertia est, multiloquium, & loquacitas, quæ ex se veniale est, nisi

est, nisi

est, nisi sit mista cum contumelijs & infamijs contra proximum vel blasphemijs contra Deum.

Quarta est, scurrilitas, nempe verba vel facta inhonesta, vel ad risum prouocantia. Et hæc, si fiant causa delectationis venereæ, mortale peccatum est; si verò solum ad risum prouocandi veniale graue est.

Vltima est immunditia, qua quis vsq; ad vomitum vescitur, & hæc est veniale: quamuis enim aliquis vsq; ad vomitum vescatur, vel bibat, nisi sequatur aliquod damnum notabile corporis, vel scandalum, non est mortale: immò etiam, quamuis aduertenter hoc faciat, vt euomat, vt Caiet. verb. gula, & Nauarr. cap. 23. num. 127. dicunt, contra Angel. verb. gula, qui contrarium tenet.

De inuidia, & quid sit.

C A P V T LXIII.

Sextum capitale vitium est Inuidia. Hæc autem sic describitur a S. Thom. 2. 2. q. 36. *Tristitia de alieno bono, in quantum proprie excellentie est diminutiuum.* In qua descriptione sunt duæ partes.

Altera est, *tristitia de alieno bono.* Est enim inuidia vitium, quo bonum proximi nobis displicet, & de ipso tristamur, volentes non esse tale bonum: non tamen quæcumque huiusmodi tristitia est inuidia, sed quæ procedit ex hac causa, & moriuo, nimirum, quia nobis videtur per bonum alterius nostram gloriam & excellentiam minui, dum nobis æqualis fit maior per tale bonum: ob id additur posterior illa pars in definitione, *vt proprie excellentie est diminutiuum.* Est enim inuidia inter æquales, vel eos, qui ferè æquales reputantur: ob id dicitur inuidia, quasi non videre: inuidus enim non vult alterius videre bonum, nec ipsum inuidiosum coram se, ne bonum, quod displicet, videat. Aduertendum autem est, quòd multipliciter contingit aliquem tritari de bono alterius.

Primò quidem, quia aliquod malum inde prouenturum putat, vt, qui dolet de electione alicuius in dignitatem, quia sibi mors vel damnum aliquod inde proueniet, & hæc tristitia est affectus, seu effectus timoris.

Secundò, tristari potest aliquis de alterius bono, quia ipse caret

caret